

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. ชุดโครงการวิจัย   วิจัยและพัฒนาพันธุ์ส้มโอ (โครงการวิจัยเดี่ยว)
2. โครงการวิจัย   วิจัยและพัฒนาพันธุ์ส้มโอ
กิจกรรมที่ 2   การพัฒนาพันธุ์ส้มโอพันธุ์ใหม่ที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ด
3. ชื่อการทดลองที่ 2.3 (ภาษาไทย)   การทดสอบพันธุ์ส้มโอที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ด
4. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง	นางสาวดรุณี สมณะ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร
ผู้ร่วมงาน	นางศศิธร ประพรม	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชัยภูมิ
	นายปฏิพัทธ์ ใจปิ่น	ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย
	นายณรงค์ แดงเปี่ยม	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร

5. บทคัดย่อ

การทดสอบพันธุ์ส้มโอที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ดดำเนินการปลูกทดสอบในแปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ระหว่างปี 2557-2558 วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงพันธุ์ส้มโอให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ทั้ง ขนาด สี กลิ่น รสชาติดี มีเมล็ดน้อยหรือไม่มีเมล็ด และสามารถเจริญเติบโตปรับตัวได้ดีในพื้นที่ โดยนำพันธุ์ส้มโอจำนวน 4 พันธุ์ คือ ท่าชัย 32, ท่าชัย 130, ท่าชัย 23 และ ท่าชัย 180 ปลูกเปรียบเทียบกับพันธุ์ทองดีซึ่งเป็นพันธุ์การค้าจำนวน 10 ต้น/พันธุ์ พบว่าในสภาพพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนรวมระหว่างปี 2557-2558 ในจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ เฉลี่ยเท่ากับ 841.90, 1,517.75 และ 858.00 มม./ปี ตามลำดับ พันธุ์ที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตสูงสุดได้แก่พันธุ์ท่าชัย 32 โดยมีความสูงต้นเฉลี่ย 140.60 ซม. ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 112.36 ซม. และเส้นรอบวงโคนต้นเหนือพื้นดิน 10 ซม. เฉลี่ย 9.86 ซม. มากกว่าพันธุ์ทองดีที่มีความสูงต้น 111.12 ซม. กว้างทรงพุ่ม 91.81 ซม. และเส้นรอบวงโคนต้นเหนือพื้นดิน 10 ซม. เฉลี่ย 9.13 ซม. และเนื่องจากการดำเนินงานในช่วง 2 ปี เป็นการติดตามบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต ซึ่งจำเป็นต้องมีการติดตามบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต การออกดอก และติดผล ของส้มโอสายพันธุ์ทดสอบในระยะต่อไป เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์หาพันธุ์ที่เหมาะสมในพื้นที่ต่อไป

รหัสการทดลอง 01-24-54-01-02-00-03-57

6. คำนำ

ส้มโอ (Pummelo ; Citrus maxima Merr) เป็นไม้ผลที่มีศักยภาพสูงในการส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร ได้ทำการคัดเลือกสายต้นส้มโอจากการเพาะเมล็ดจากเมล็ดส้มโอพันธุ์ทองดีและขาวพวง อายุ 6-8 ปี ที่ศูนย์บริการด้านพืชและปัจจัยการผลิตสุโขทัยระหว่างปี 2544-2546 เพื่อให้ได้สายต้นส้มโอที่ให้ผลผลิตมีคุณภาพดี รสชาติไม่ขม มีความแปลกใหม่ต่างจากสายพันธุ์ส้มโอพันธุ์การค้าที่มีอยู่เดิมโดยพบสายต้นส้มโอที่ให้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพเด่นหลายสายต้น ได้แก่ ทช. 030 ทช032 ทช048 ทช 073 ทช130 ทช136 ทช139 ทช180 และ ทช193 ซึ่งส้มโอที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ดดังกล่าวควรนำไปทดสอบพันธุ์กับพันธุ์การค้าในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อคัดเลือกหาพันธุ์ส้มโอพันธุ์การค้าใหม่ที่ดีกว่าเดิม (เพ็ญจันทร์และคณะ,2547)

จังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ เป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกส้มโอเพื่อการส่งออกที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ เนื่องจากมีคุณภาพผลผลิตเป็นที่ต้องการของต่างประเทศ โดยในจังหวัดพิจิตร มีพื้นที่ปลูกส่วนมากอยู่ที่อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ปี 2558 มีเนื้อที่ปลูก 7,407 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ประทับช้าง ,2555) จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ปลูกอยู่ที่อำเภอเวียงแก่น ปี 2558 มีเกษตรกรปลูกส้มโอจำนวน 996 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 1,850 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 2,788 กิโลกรัมต่อไร่ และจังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกอยู่ที่อำเภอบ้านแท่นและอำเภอเกษตรสมบูรณ์ ปี 2558 มีเกษตรกรปลูกส้มโอจำนวน 464 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 1,404 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,262 ไร่ ผลผลิตต่อปี 2,669,940 กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย 2,060 กิโลกรัมต่อไร่ ราคา กิโลกรัมละ 23 บาท (กรมส่งเสริมการเกษตร ,2558) ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดอยู่ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน พันธุ์ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่เป็นส้มโอพันธุ์ทองดี เพราะเป็นพันธุ์ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ต้องการของตลาดและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ดังนั้น จึงควรทดสอบพันธุ์ที่ได้รับการคัดเลือกจากการเพาะเมล็ดกับส้มโอพันธุ์เดิมในท้องถิ่น ได้แก่ พันธุ์ทองดี เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการผลิตในแต่ละพันธุ์ เป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ได้มีโอกาสการพัฒนาศักยภาพการผลิตส้มโอด้วยส้มโอพันธุ์ดีและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในต่างประเทศมากขึ้น

7. วิธีดำเนินการ

สิ่งที่ใช้ในการทดลอง

อุปกรณ์

1. ต้นพันธุ์ส้มโอ ท่าชัย #23ท่าชัย #32 ท่าชัย #130ท่าชัย 180และ ทองดี
2. ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16, 13-13-21 หรือ 9-25-25
3. สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช เช่น คาร์โบซัลแฟน, อะบาแม็กติน, อิมิดาคลอพริด, สารป้องกันกำจัดโรคพืช
4. อุปกรณ์ตัดแต่งกิ่ง เช่น เลื่อย และ กรรไกรตัดแต่งกิ่ง

แบบและวิธีการทดลอง

ไม่มีการวางแผนการทดลอง

วิธีปฏิบัติทดลอง

1. คัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอในแต่ละแหล่งปลูก
2. ปลูกส้มโอพันธุ์ ทำชัย #23 ทำชัย #32 ทำชัย #130 ทำชัย 180 และ ทองดี พื้นที่ 1 ไร่โดยใช้ระยะปลูก 6x6 เมตร ปลูกจำนวน 10 ต้น/พันธุ์
3. ปฏิบัติดูแลรักษาต้นพันธุ์ส้มโอในแปลงทดสอบพันธุ์ โดยมีการให้น้ำในช่วงฤดูแล้ง ใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นกำจัดวัชพืช และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชเมื่อเริ่มมีการระบาดของ

การบันทึกข้อมูล

1. บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต ขนาดของเส้นรอบวงโคนต้น ความสูงต้น ความกว้างทรงพุ่มของส้มโอในแต่ละระยะการเจริญเติบโต
2. บันทึกข้อมูลการติดดอก ติดผล และอายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของส้มโอแต่ละพันธุ์ ในแต่ละสถานที่
3. บันทึกข้อมูลปริมาณผลผลิต และคุณภาพผลผลิตส้มโอและพันธุ์
4. บันทึกข้อมูลการระบาดของโรคและแมลง
5. บันทึกข้อมูลในด้านเศรษฐศาสตร์ เช่น ต้นทุนการผลิต, รายได้สุทธิ
6. สรุปข้อมูลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี t-test
7. ข้อมูลด้านอุตุนิยมิวิทยาเช่น อุณหภูมิ, ความชื้นสัมพัทธ์ และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2556 – กันยายน 2558

สถานที่ทำการทดลอง ไร่เกษตรกรตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ไร่เกษตรกรตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

ไร่เกษตรกรตำบลสามสวน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

การทดสอบพันธุ์ส้มโอที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ดดำเนินการปลูกทดสอบพันธุ์ส้มโอในแปลงเกษตรกร โดยดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 3 จังหวัดๆละ 1 ราย ได้แก่ นายอนันต์ แสงดอกไม้ บ้านเลขที่ 211/1 หมู่ 5 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ปลูกเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2556 นายประยัด หิรัญคำ บ้านเลขที่ 20 หมู่ 14 ตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ปลูกเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2557 และ นายคำพันธุ์ โชคบัณฑิต บ้านเลขที่ 159 หมู่ 10 บ้านหนองโดน ตำบลสามสวน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ ปลูกเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2557 โดยเกษตรกรได้ทำการปรับพื้นที่นาเป็นแปลงส้มโอ พื้นที่รายละ 1 ไร่ โดยปลูกส้มโอบนร่อง ระยะปลูก 6X6 เมตร ปลูกส้มโอจำนวน 4 พันธุ์ คือ ทำชัย #23, ทำชัย #32, ทำชัย #130, ทำชัย #180 เปรียบเทียบกับพันธุ์ทองดีจำนวน 10 ต้น/พันธุ์ ปฏิบัติดูแลรักษาต้นพันธุ์ส้มโอในแปลงทดสอบพันธุ์ โดยมีการให้น้ำในช่วงฤดูแล้งและใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้นต่อปีเพื่อบำรุงต้น เริ่มมีการตัดแต่งกิ่งครั้งแรกช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม 2558 และปลูกซ่อมพันธุ์ที่มีต้นตาย บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของส้มโอหลังปลูกทุกๆ 3 เดือน

ตารางที่ 1 การเจริญเติบโตด้านความสูงของต้น (ซม.) ของส้มโอหลังปลูก 20 เดือน
ปลูกทดสอบในแปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ปี 2557 ถึง 2558

พันธุ์	ปี 2557				ปี 2558			
	ความสูง (ซม.)			เฉลี่ย	ความสูง (ซม.)			เฉลี่ย
	พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ		พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ	
1.ทช.23	63.20	101.25	92.20	85.55	103.75	172.17	143.90	139.94
2.ทช.32	70.00	99.92	107.20	92.37	111.23	170.18	140.40	140.60
3.ทช.130	38.50	89.75	81.80	70.02	82.85	168.92	155.30	135.69
4.ทช.180	50.60	77.42	75.10	67.71	85.72	124.00	108.40	106.04
5.ทองดี	50.20	86.08	81.40	72.56	70.00	125.17	138.20	111.12

ตารางที่ 2 การเจริญเติบโตด้านความกว้างของต้น (ซม.) ของส้มโอหลังปลูก 20 เดือน
ปลูกทดสอบในแปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ปี 2557 ถึง 2558

พันธุ์	ปี 2557				ปี 2558			
	ความกว้าง (ซม.)			เฉลี่ย	ความกว้าง (ซม.)			เฉลี่ย
	พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ		พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ	
1.ทช.23	23.13	49.04	56.10	42.76	89.27	94.38	105.30	96.32
2.ทช.32	30.00	55.90	70.10	52.00	110.62	107.36	119.10	112.36
3.ทช.130	20.50	45.25	64.60	43.45	63.57	77.46	142.20	94.41
4.ทช.180	22.50	48.29	54.80	41.86	75.00	81.83	112.20	89.68
5.ทองดี	25.00	50.58	60.50	45.36	55.00	89.42	131.00	91.81

ตารางที่ 3 การเจริญเติบโตเส้นรอบวงโคนต้น(ซม.) ของส้มโอหลังปลูก 20 เดือน
ปลูกทดสอบในแปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ปี 2557 ถึง 2558

พันธุ์	ปี 2557				ปี 2558			
	เส้นรอบวงโคนต้น(ซม.)			เฉลี่ย	เส้นรอบวงโคนต้น(ซม.)			เฉลี่ย
	พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ		พิจิตร	เชียงราย	ชัยภูมิ	
1.ทช.23	3.03	6.42	2.54	4.00	8.25	8.25	12.40	9.63
2.ทช.32	3.98	7.25	3.37	4.80	8.68	8.29	12.60	9.86
3.ทช.130	3.01	6.58	2.89	4.16	7.07	8.26	13.90	9.74
4.ทช.180	3.18	6.67	2.29	4.05	7.11	8.07	11.30	8.83

5.ทองดี	3.79	7.08	2.87	4.64	6.75	7.54	13.10	9.13
---------	------	------	------	------	------	------	-------	------

การเจริญเติบโต

การเจริญเติบโตของส้มโอหลังปลูก 20 เดือน ในปี 2558 (ตารางที่ 1) รายละเอียดมีดังนี้

- ความสูงของต้น

พันธุ์ที่มีความสูงเฉลี่ยสูงสุด คือ พันธุ์ท่าชัย 23 มีความสูงเฉลี่ยสูงสุด 172.17 ซม. ปลูกในแปลงเกษตรกรจังหวัดเชียงราย รองลงมา คือ พันธุ์ท่าชัย 130 แปลงเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ และพันธุ์ท่าชัย 32 แปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร ความสูงเฉลี่ย 155.30 และ 111.23 ซม. ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบส้มโอทั้ง 5 สายต้น พบว่า พันธุ์ท่าชัย 32 มีความสูงเฉลี่ยสูงสุด คือ 140.60 ซม. ส่วนพันธุ์ทองดีซึ่งมีความสูงเฉลี่ย 111.12 ซม.

- ความกว้างทรงพุ่ม

พันธุ์ที่มีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยสูงสุด คือ พันธุ์ท่าชัย 130 ปลูกในแปลงเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ ความกว้างเฉลี่ย 142.20 ซม. ส่วนพันธุ์ที่มีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยรองลงมา คือ พันธุ์ท่าชัย 32 แปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตรและเชียงราย มีความกว้างเฉลี่ย 110.63 และ 107.36 ซม. ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบส้มโอทั้ง 5 พันธุ์ พบว่า พันธุ์ท่าชัย 32 มีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยสูงสุด คือ 112.36 ซม. ส่วนพันธุ์ทองดีซึ่งมีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 91.81 ซม.

- เส้นรอบวงโคนต้น

พันธุ์ที่มีเส้นรอบวงโคนต้นวัดจากพื้นดิน 10 เซนติเมตร เฉลี่ยสูงสุด คือ พันธุ์ท่าชัย 130 ปลูกในแปลงเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ มีเส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ย 13.9 ซม. รองลงมา คือ พันธุ์พันธุ์ท่าชัย 32 แปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตรและเชียงราย มีเส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ย 8.68 และ 8.29 ซม. ตามลำดับ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบส้มโอทั้ง 5 พันธุ์ พบว่า พันธุ์ท่าชัย 32 มีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยสูงสุด คือ 9.86 ซม. ส่วนพันธุ์ทองดีซึ่งมีความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 9.13 ซม.

- ปริมาณน้ำฝน

จังหวัดพิจิตรในปี 2557 ปริมาณน้ำฝนรวม 766.60 มม./ปี ฝนเริ่มตกในเดือนมีนาคม และตกสูงสุดในช่วงเดือนสิงหาคม ใกล้เคียงกับปี 2558 ที่มีปริมาณน้ำฝนรวม 917.20 มม./ปี ในปีนี้ฝนเริ่มตกในเดือนมีนาคม ปริมาณน้ำฝนระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมมีค่าเฉลี่ย 176.45 มม./เดือน (ตารางที่ 4)

จังหวัดเชียงรายในปี 2557 ปริมาณน้ำฝนรวม 1,816.10 มม./ปี ฝนเริ่มตกในเดือนมีนาคม และตกสูงสุดในช่วงเดือนกันยายน ใกล้เคียงกับปี 2558 ที่มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,219.40 มม./ปี ในปีนี้ฝนเริ่มตกในเดือนมีนาคม ปริมาณน้ำฝนระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมมีค่าเฉลี่ย 155.50 มม./เดือน (ตารางที่ 5)

จังหวัดชัยภูมิในปี 2557 ปริมาณน้ำฝนรวม 803.4 มม./ปี ฝนเริ่มตกในเดือนมีนาคม และตกสูงสุดในช่วงเดือนกันยายน ใกล้เคียงกับปี 2558 ที่มีปริมาณน้ำฝนรวม 913 มม./ปี ในปีนี้ฝนเริ่มตกในเดือน

คุณภาพน้ำจากนั้นทั้งช่วงในเดือนมีนาคม ปริมาณน้ำฝนระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมมีค่าเฉลี่ย 176 มม./เดือน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 4 ปริมาณฝนรายเดือน (มม.) ระหว่างปี 2557-2558 จังหวัดพิจิตร

ปี พ.ศ.	เดือน												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2557	0.00	0.00	5.50	46.50	60.50	24.70	127.00	209.50	158.10	50.60	77.80	6.40	766.60
2558	2.40	0.00	5.90	76.60	43.80	24.90	210.30	168.50	205.10	121.90	53.30	4.50	917.20

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดพิจิตร พ.ศ. 2557 -2558

ตารางที่ 5 ปริมาณฝนรายเดือน (มม.) ระหว่างปี 2557-2558 จังหวัดเชียงราย

ปี พ.ศ.	เดือน												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2557	0.00	0.00	74.50	101.30	116.40	232.60	333.80	564.70	237.40	25.60	129.80	0.00	1,816.10
2558	56.00	0.00	11.80	223.60	119.40	91.20	183.20	248.00	76.60	114.20	59.40	36.00	1,219.40

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2557 -2558

ตารางที่ 6 ปริมาณฝนรายเดือน (มม.) ระหว่างปี 2557-2558 จังหวัดชัยภูมิ

ปี พ.ศ.	เดือน												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2557	0.00	0.00	67.40	102.00	50.10	47.00	86.70	143.60	226.30	66.80	23.20	0.30	803.40
2558	0.00	25.50	0.90	42.20	46.00	91.00	181.10	170.90	181.20	171.10	3.00	0.10	913.00

ที่มา : สถิติฝนจังหวัดรายเดือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ สำนักงานชลประทานที่ 6

สืบค้นจาก www.rid6.net/wmsc/download/rainmonth.pdf เมื่อ 22 มกราคม 2559

การระบาดของโรคและแมลง

หลังปลูก 6-8 เดือนในระยะแตกใบอ่อนพบการทำลายของหนอนชอนใบและพบโรคแคงเกอร์ที่ใบแก่ บริเวณส่วนล่างของต้นในทุกสายพันธุ์ ทำให้เกิดอาการใบไหม้ป้องกันกำจัดโดยตัดแต่งกิ่งและใบส่วนที่เป็นโรคไปทำลาย จากนั้นฉีดพ่นกำจัดหนอนชอนใบโดยใช้สารอะบาเม็กติน อัตรา 3-5 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร และใช้คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์อัตรา 15-20 กรัม/น้ำ 20 ลิตรในการป้องกันโรคแคงเกอร์ โดยฉีดพ่นทุก 10 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง ช่วยลดการระบาดของหนอนชอนใบและโรคแคงเกอร์ได้

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การทดสอบพันธุ์ส้มโอที่คัดเลือกสายต้นจากการเพาะเมล็ด ทั้ง 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ พบว่า พันธุ์ที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตสูงสุดได้แก่พันธุ์ท่าชัย 32 โดยมีความสูงต้นเฉลี่ย

140.60 ซม. ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 112.36 ซม. และเส้นรอบวงโคนต้นเหนือพื้นดิน 10 ซม. เฉลี่ย 9.86 ซม. มากกว่าพันธุ์ทองดีที่มีความสูงต้น 111.12 ซม. กว้างทรงพุ่ม 91.81 ซม. และเส้นรอบวงโคนต้นเหนือพื้นดิน 10 ซม. เฉลี่ย 9.13 ซม. และเนื่องจากเป็นการดำเนินงานในระยะ 2 ปีแรก ซึ่งอยู่ในระยะเจริญเติบโต ส้มโอทุกสายพันธุ์ที่นำมาทดสอบมีการเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ทดสอบจังหวัดพิจิตร เชียงราย และชัยภูมิ ใกล้เคียงกับพันธุ์ทองดี อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นต้องมีการติดตามบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต การออกดอก และติดผล ของส้มโอสายพันธุ์ทดสอบ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์หาพันธุ์ที่เหมาะสมในพื้นที่ต่อไป

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ส่งเสริมเกษตรกรและผู้สนใจ

11. คำขอบคุณ

12. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2558. รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช(รด.02) ปี 2558 ระหว่างเดือนมกราคมถึง ธันวาคม.ระบบสารสนเทศการผลิตด้านการเกษตร. สืบค้นจาก http://production.doae.go.th/report/report_main2.php?report_type=2 วันที่ 31 มกราคม 2559.

เพ็ญจันทร์ สุทธานุกูล ปัญญา ธิยามานนท์ สุชน สุวรรณบุตร สมเพชร พรหมเมืองดี และณรงค์แดงเปี่ยม. 2547. การคัดเลือกสายต้นส้มโอจากการเพาะเมล็ด ในรายงานผลงานวิจัยประจำปี 2547 สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ประทับช้าง. 2555. รายงานข้อมูลพื้นที่ถือครอง พื้นที่ทำการเกษตร ปี 2555 จังหวัดพิจิตร.ระบบสารสนเทศการผลิตด้านการเกษตร. สืบค้นจาก: <http://phoprathapchang.phichit.doae.go.th/pdf/pho.pdf> เมื่อ 22 มกราคม 2559

ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตสุโขทัย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 พิษณุโลก กรมชลประทาน. 2559. สถิติฝนจังหวัดรายเดือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ สำนักงานชลประทานที่ 6 สืบค้นจาก : www.rid6.net/wmsc/download/rainmonth.pdf เมื่อ 22 มกราคม 2559

13. ภาคผนวก

รูปภาพที่ 1 ส้มโอสายพันธุ์ต่างๆ เมื่ออายุ 20 เดือนหลังปลูก จังหวัดพิจิตร

รูปภาพที่ 2 ส้มโอสายพันธุ์ต่างๆ เมื่ออายุ 20 เดือนหลังปลูก จังหวัดเชียงราย

รูปภาพที่ 3 ส้มโอสายพันธุ์ต่างๆ เมื่ออายุ 20 เดือนหลังปลูก จังหวัดชัยภูมิ